

MAGYARI NEMZETI NAP

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GEZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Megérkezett Oroszország válasza az angol együttműködési javaslatra

Moszkva a szovjetállam nyugati határa viszontbiztosítását kívánja. — Franciaországban elutasításnak tekintik a Szovjet választát és új tervvel akarnak közbelépni a megegyezés érdekében

Moszkvából jelentik: Molotov külügyi népbiztos félórás kihallgatáson fogadta a moszkvai angol nagykövetet s tudtára adta, hogy a szovjet-állam londoni nagykövete az angol külügyminisztériumban egyidejűleg átnyújtotta az orosz kormány választát Anglia ismeretes együttműködési ajánlatára. Molotov népbiztos a moszkvai angol nagykövettel még magyarázó nyilatkozatokat közölt az orosz választjegyzékre vonatkozólag. A moszkvai beavatott körök tudomása szerint az orosz választjegyzék Oroszország egész nyugati határának a szavatolását kívánja s ennek gyakorlati keresztülvitelére megbeszélést indítványoz az angol, francia és orosz vezérkarok között.

Londonból jelentik: A Reuter diplomáciai levelezője a vasárnap átnyújtott szovjet választjegyzékkel kapcsolatban a következőket jelentti: Londoni szovjet-körök szerint a válasz nem kielégítőnek tekinti a brit ellenjavaslatot. A válasz kifejezésre juttatja, hogy a brit ellenjavaslatok még közvetve sem jelentenek szavatosságot a Szovjet területe számára, eltekintve attól, hogy nagy hézagot hagynak Lengyelország és Finnország között, mert a balti államok még nem kaptak kezességet.

Az Evening Standard szerint a szovjet válasz az angol javaslatok visszautasítását jelenti. Ha a tárgyalások nem haladnak előre, a francia kormány közbelépne egy már kidolgozott tervvel.

Párizsból jelentik: Politikai körökben megérősítik, hogy a szovjet-kormány elutasította az angol ellenjavaslatokat és ragaszkodik a kölcsönösségen, egyetemességen és önműködő közbelépésen alapuló szövetségi szerződéshez.

A balti államok szavatosság kérdése az angol alsóházban

Londonból jelentik: Az alsóház hétfő délutáni ülésén egy munkaspárti képviselő arra kérte a kormányzatot, adjon határozott nyilatkozatot: melyek Nagybritánia kötelezettségei Észtország és Lettország területi épségének vé-

delmezésében és abban az esetben, ha Szovjet-Oroszország háborút kezdene a két állam valamelyikének védelmében, vajjon Anglia köteles volna-e Moszkva segítségére sietni?

Buttler külügyi államtitkár válasza a következő volt:

— Anglia ilyen megállapodást az említett államokkal nem kötött. Maradnak tehát azok

Német alattvalók kiutasítása Angliából, Egyiptomból, Bagdadból, Franciaország és Lengyelországból

Olasz visszahatás a görögországi mozgósítás hírére

Berlinből jelentik: Bohle körzetvezető, a nemzeti-szocialista külföldi szervezetek vezetője, újságírókkal folytatott beszélgetés keretében szóváltette azokat a barátságatlan rendszabályokat, amelyeket a német birodalmi alattvalók ellen különböző országokban a legutóbbi időkben foganatosítottak. Megemlítette, hogy Angliából, Egyiptomból, Bagdadból, Franciaországból és Lengyelországból számos német birodalmi alattvalót utasítottak ki, holott azok nem sértették meg a vendégjogot. Bohle bejelentette,

hogy Németország ellenintézkedésekhez nyúl.

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben nem szentelnek különösebb figyelmet a három görög tartalékos korosztály részleges behívásának. A mozgósításban csak az angol bekerítő politika bizonyítékát látják, amelynek Törökország után most Görögország is túlságosan engedékenyen rendelkezésre bocsátja magát. A Giornale d'Italia azt a kérdést intézi Görögországhoz, hogy kitől érzi magát fenyegetve, vagy kit akar barátai utasítására fenyegetni?

A madridi győzelmi ünnep előkészületei befejeződtek

Anglia hivatalosan képviselteti magát az ünnepen. Huszonötezer spanyol gyermeket túszként tartanak külföldön a vörösek

Madridből jelentik: A május 22-ikére kitűzött győzelmi emlékünnepe előkészületei befejeződtek. A felvonulásban mintegy kétszáz ezer katona fog résztvenni. A felvonulás terén gyönyörű díszkaput

emeltek, s Franco tábornok ennek az iva alatt állva fogadja az ünneplő csapatok elvonulását.

Az angol alsóházban Buttler külügyi államtitkár bejelentette, hogy a madridi győzelmi ünnepre Anglia spanyolországi nagykövete is meghívót kapott, s a nagykövet részt is fog venni az ünnepségen.

Madridből jelentik: Spanyolországban nagy a nyugtalanság azok miatt a gyerekek miatt, akiket a polgárháború idején a vörösek külföldre szállítottak. Ugy tudják, hogy Del Vayo, volt köztársasági külügyminiszter körlevelet küldött külföldi bizalmas embereihez, felszólította őket, hogy minden eszközzel akadályozzák meg a gyermekek hazatérését. A mintegy huszonötezer főnyi gyermekereget az elmenekült vörösek arra akarják felhasználni, hogy újabb nyomást gyakoroljanak a Franco-kormányra. A gyermekek közül három ezer Szovjetországban, ezer Mexikóban van. A madridi győzelmi emlékünnepe előkészületei befejeződtek. A felvonulásban, mintegy kétszáz ezer katona vesz részt.

A berlini lengyel nagykövet visszatért állomáshelyére

Több lengyelországi városban kiújultak a németülözések

Berlinből jelentik: Lengyelország berlini nagykövete, Lipszky, visszautazott állomáshelyére, amelyet május 3-ikán hagyott el.

Varsóból közli a Német Távíráti Iroda, hogy szombaton és vasárnap nagy németellenes tüntetések voltak a Lodztól mintegy negyven kilométerre fekvő Tomaszówban, ahol mintegy ezer né-

met család lakik. A tüntetés során összerombolták a németek üzleteit, műhelyeit és lakásait és több németet véresre vertek. Egy Schmiegel nevű német és fia belehalt sérüléseibe. Mintegy száz német Lodzba menekült. A rendőrség csak az üzletek elpusztítása után lépett közbe. Hasonló jelenetek játszódtak le más városokban is.

Krisztus és a gyermek

Ez a vezérgondolata az idei romániai Országos Katolikus Nagygyűlésnek. Idősebb, lényegében fontosabb, tartalmiságában fenségesebb gondolatot nem is lehetett volna választani annak a gyűlésnek vezéreszméjéül, mely az Erdélyi katolikusokat van hivatva összegyűjteni a fenyegetéstől koszorúzott Hargita és a csik-somlyói „székely Sion” lábaihoz.

„Krisztus és a gyermek”, minden idők örök aktualitásai.

A keresztény kultúrán felnőtt, élő és fejlődő emberiség nem tudja nélkülözni Krisztust és nem is nélkülözheti, mert azzal önmaga lényegét tagadná meg. Azonban az emberiség egyrésze az utóbbi évtizedek egyes zavaros eszméinek hatása alatt szeretné Krisztust félreállítani a társadalmi élet és fejlődés irányításától. Sajnos, ez a törekvés egyes népek és társadalmi rétegek kebelében kétségbeesetten tudott hatni.

Ennek a kétségbeesésnek a legyőzésére ad erőt Krisztus hite. Az elmúlt évtizedek alatt minden katolikus megmozdulás lett legyen az az őt világrészt átölő nemzetközi kongresszus, vagy lokális, egyes országok, vagy ország-részek híveit megmozgató gyűlés, — Krisztus nevét tűzte lobogójára. Ezzel jelezték, hogy a mai idők minden égető, vajdó problémája Krisztusban és Krisztus által nyerhet végleges megoldást.

A jelen idők égető problémái között alig van fontosabb, mint a család válsága. A politikai ellentétek kiesínységén túlmenekedve, a világmozgató napi kérdések mélyében is meg lehet látni, hogy az emberi boldogulás gyökereit a család válsága emészti. Ennek a család-válságnak káros kihatásait legjobban az élet legértékesebb, legdrágább kincse, a gyermek éri meg.

Megszoktuk, hogy korunkat a gyermekek századának hívjuk és méltán, mert a „gyermek ő fensége” soha olyan sokoldalúan, olyan behatóan nem foglalkoztatta az emberiséget, mint éppen napjainkban. Anya- és csecsemő-védelem, gyermeknyaraltatás, cserkészlet, gyermekvédelmi törvények, tejszerek, pedagógiai kísérleti intézetek, stb. közismert és igen hasznos mozgalmak égése alatt folyik a gyermekek testi és szellemi fejlődésének irányítása. Mégis soha sem volt a gyermek annyira kitéve az élet káros külső behatásainak, mint napjainkban. Soha sem kísérték a gyermeki lélek fejlődését olyan aggódo figyelemmel, mint ma s mégis alig volt még kor, amikor annyi gyermeki élet pusztult volna el, hullott volna korai sírba, mint máma.

Ma tudják, hogy a gyermek „az élet folytonosságának láncszeme”. Tudják, hogy „érték, mert életbimbó; érték, mert Istentől származik; érték, mert halhatatlan lélek lakik benne.” De azt már sokan nem akarják megérteni, hogy a családban a gyermek nem átok, hanem istenáldás, nem bánat, hanem a szülők öröme és nem nyűg, hanem a jövő támasza. Ennek az át-nemértése folytán állott elő a család válsága, amely azonban ma már nem magántügy, hanem lassan az emberi társadalom ügyévé nőtte ki magát. Hiszen ezen fordul meg a népek és nemzetek életképes fejlődése, újabb történelmi századokba átszövő élet-lendülete, a faji kultúra tovább-hordozása.

Hogy mi idézte elő a család válságát, arról könyvtáraknál lehetne összeírni, aszerint, hogy milyen szemszögből nézzük a kérdést. Azonban a szociális nehézségek felhánytorgatásán, a le-szegényedés panaszán, munkabér-kérdés vitáján, a vagyon-megosztás elkerülésének elfogadhatatlan indokolásán, — neomalthuzianizmus és eugenetika áltudományosságán túl a család válsága „a kemény nehézségeket elviselni nem tudó gyengelelkűség, vagy a kéjvágyó, szétmá-lasztó hedonizmusban”, de legfőképp a krisztusi életteltektől való eltávolodásban és elszakadásban keresendő.

Az emberi élet mindig nehéz volt. Soha sem járták emberek az „e siralomvölgyi” utat kereszt nélkül; sőt ha a történelem lapjait forgatjuk, találunk időt, amikor sokkal sötétebb volt az ég az emberiség felett, sokkal nagyobb bizonytalansággal rémítgetett a kifürkészhetetlen jövő. De azokban a nehezebb időkben is a család, a nemzet élettereje és a gyermek, a jövő reménysége, az emberi örök vágyak, tervek és szent álmok áldott hordozója, szent és sérthetetlen volt és maradt, mert krisztusi szellem hatotta át a szülők életét s mert a bölcsőt nélkülözhetetlen családi bútorabarnak, a gyermeket a család alkotó részének, az isteni szeretet zálogának tekintették.

Ma, sajnos, nincs így.

Az anyagias életfelfogás, a szabadelvűség, a kényelem szeretete, az élv-hajhászás és a hártalan egoizmus az eddig szent és sérthetetlen családi életet kikezdte s vele halálos sebet ütött a gyermeki életre is. Az eddig bűn-számba menő egyke divat lett; a herodianizmus félig-meddig polgárjogot nyert; s a gyermektelen család, — amelyet elődeink „virágtá-

lan tavaszának”, „gyümölcstelen fának” neveztek — megszokott, mindennapos társadalmi jelenséggé vált.

Ma, a gyermek századában, amikor megszámlálhatatlan család gyermektemetővé vált, amikor sok-sok anya a gyermekgyilkos Herodes bűntársává szegődött, ma, amikor egy dédelgetett kis kutyus ugatása kedvesebb — (és kényelmesebb is) sok festet arcú és festett lelkű árnyékanya füleiben, mint egy göndörfürtű emberbimbó sírása, kékszemű csöppség gügyögése, igazán aktuális volt az 1939. évi katolikus nagygyűlés vezérgondolatául „Krisztus és a gyermek”-et választani.

A XII-ik Országos Katolikus Nagygyűlés vezéreszméjének idősebbisége, fontossága és fensége meg kell, hogy mozgassa Erdély katolikus tömegeit. Akik átérték az Ur Jézus szavait: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, mert ilyeneké a mennyek országa”, azoknak el kell követniök mindent, hogy a nagygyűlés elérje a célját. A cél ez: *Krisztust ismét minden családtól királyává tenni*, hogy az igaz hittel átítatott ember ismét Isten áldását lássa a kicsi gyermekben; hogy öntudatosuljon minden emelkedetlelki keresztény emberben az a gondolat: „res sacra puer”, *szent dolog a gyermek*.

(Sárpatok.)

Völgyi István,
plébános.

Kedvezményes utazás Bukarestbe

A „Bucuresti Hónap” utazási kedvezményeire vonatkozó híradásunk kiegészítéseként közöljük a következőket:

Ugy az 50, mint a 75%-os kedvezmény a „Bucuresti Hónap” egész tartama alatt (május 15-től június 15-ig) érvényes.

Az 50%-os kedvezményes jeggyel 7 napig lehet a fővárosban tartózkodni. Induláskor egész menetjegy váltandó, amellyel a „Bucuresti Hónap” utazási igazolványa alapján díjmentesen lehet hazautazni. A visszautazás előtt meg kell váltani az utazási igazolványt, a jegyet pedig bármely bucaresti hivatalos menetjegyirodában vagy a pályaudvaron indulás előtt lepecsételtetni. Az utazási igazolvány megőrzendő és a vonaton az ellenőrző vasúti közegeknek a menetjeggyel együtt felmutatandó. Visszautazáskor felsőbb osztály használata esetén a menetdíj-különbözet fele fizetendő.

A 75%-os kedvezmény péntek este 12 órától hétfő este 12 óráig érvényes. A Bucurestiből 400 kilométernél tovább eső állomásokról egy órával korábban is lehet elutazni. Arad, Radna és Săvârşin állomásokról lehet a 204. sz. gyorsvonattal is indulni, a következő állomások viszont már beleesnek az este 11 órai indulási kedvezménybe. Hétfőn este Bucurestiből vissza lehet utazni azokkal a vonatokkal is, amelyek indulási ideje valamivel éjfél utánra esik.

Az utazás megkezdésekor féláru menetjegy váltandó, amely a visszautazásra ugyanolyan módon érvényesítendő, mint az 50%-os. Felsőbb osztály használata esetén a menetdíj-különbözet negyedrésze fizetendő.

Gyorsvonat pótdíj és rapid-tickett úgy az oda, mint a visszautazáskor egészben fizetendő.

A tánc vége

Írta: Csetneky László

A cigányok izzadva hagyták abba az eszevesztett csárdást. A legények betódultak a kocsmába. Mert hát inni is kell, nemcsak a leányok derekát ölelgetni. Ez pedig már a kocsmában való illedelm. Ha kicsinyben megy. Ha pedig nagyban, akkor már bizony inkább csak odakint, hogy az egész falu lássa.

A leányok körbe fogódtak és egymást ringatva táncoltak tovább maguknak hangos énekszóval. Itt forgott a kis falu majd minden virágszála, kacagó, szép, élő koszorúba fonódva.

Mégis a legszebb virágszál, a legszebb halvány rózsza, hiányzott közülük.

Pedig ott állt, nem messze a többitől, az ivó aajtaja előtt. Egyedül, kicsit bánatosan, de csillogó, mélyfekete bogárszemével, még így is mintha kacagott volna valaki felé, a szépséges Kovács Nelli.

Bennt, a kocsmában pedig vígan duhajkodtak a legények. De Boros Gergő, a falu legderékabb szálfalegénye, nekigyürkőzve a keserűségnek, némán könykölt a boros üvegek és töltött pohár fölött, egyesegyedül, a szélső asztal mellett.

Valami feszítette a mellét. A düh és szerelmes szíve fájdalmának valami megmagyarázhatatlan keveréke. Már majdnem törni-zúzni szeretett volna. Azután gyorsan lecsendesült. — ... Jó volna hazamenni és a padláson leheverni a friss szénára, aztán nem gondolni semmire. Minek is jött ide? Hogy a falu röhögjön rajta? Röhögje, hogy ni, ez a híres gazdag Boros Gergő, akit apja is kitagad maholnap, mert azt a „békautollus”, ninctelen

Kovács Nellit akarná erőnek erejével.

— Megmelegsik a borod, Gergő!... — kezdte nagyvirtusosan megpiszkálni őt egy borvirágos kiáltás. A legények röhögtek.

— Nem a tiéd melegsik!... — morogta vissza félvállról.

Lőce Jani rekedt hangja süvöltött közbe: — Hagyjátok!... A szeretőtjít várja e', de nem gyün az a drágálatos, azért ottan fanciesali!... — és vörös arccal nagyokat gurgulázva nevetett rá a duhajok seregével.

Gergő karja megrándult, hogy mindjárt odavágja közibük az üveget. De legyűrte indulatját. Hadd beszéljenek!... Falu nyelve, falu sara!...

Vidra Cini vonója belekapott egy újabb csárdásba:

Tele a pohár, emeli, emeli,
Fél karjával a babáját öleli!

Felzúgott az „ihaj-tyuhaj!”, dobantak, csattantak a táncoló talpak.

Gergő lehajtott a fejét és arra gondolt, miért is van az, hogy gazdag legény szegény leányt is szerethet? És ha már olyan nagyon szereti, miért nem lehetnek egymáséi? Miért?... Hát, mert apja, anyja hallani se akar róla, hogy ő a szépséges, bogárszemű, ringó derekú Nellit feleségül vegye... Ezért!... Mert Nelinek nemcsak, hogy jószágja, földje volna, de még apja, anyja se!... Hát ezért! Hej, azt a keservit ennek a!...

Érezte, hogy most fel kell emelni a fejét, mert valaki nagyon néz. Ni, hát csakugyan?...

Perzselő láng húzott végig szívénelkén, ahogyan egyszerre csak behullott tekintete annak a mosolygós bogárszemnek észbontó csövájába. Nelli ott állt a szemközti oszlop mellett és őt nézte. Várta.

Milyen emeléssel vezeték elő a folyó évre a múltévi adókat

Kolozsvárról jelentik: A pénzügyminisztérium határozatát adta ki arról, hogyan kell az 1938-39. évi adókat az 1939-40. költségvetési évre elővezetni.

A földadót a folyó évre is ugyanolyan összegben emelés nélkül vezeték elő, mint amennyi az előző évben volt, csupán a nemzetvédelmi alap javára fordított 2 százalékos illeték emelkedik további 2 százalékkal, vagyis összesen 4 százalékkal állapítandó meg a folyó évre.

Az ingatlan elemi adó s az ingatlanok után fizetendő nemzetvédelmi pótdadó szintén változatlan, csupán a pótdadó (supracota) emelkedik az előző évben kirótt összeg egyötödével. Az ingatlandó megállapításánál csak azok a jelzálogterhek vonhatók le, amelyeket az előírt időben szabályszerűen bejelentettek és igazoltak.

A kereskedelem, ipar, szabadfoglalkozások adója, valamint a minimális adók s ezek pótdói az 1938. évre megállapított összeg egyötödével emelve vezetendők elő.

Meghozta a nagyváradi járásbírósi határozatát az állampolgársági névjegyzékből tévesen törölt keresztények ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a legutóbbi állampolgársági felülvizsgálás során a járásbírósi igen sok keresztényt is törölt az állampolgársági névjegyzékből. A városháza hivatalból felülvizsgálta a járásbírósi által törölt névsorát és kiemelte abból a tévesen beírt keresztény polgárokat, majd a helyesbített névsort visszaküldte a járásbírósihoz. A városházára most érkezett meg a nagyváradi járásbírósi 1939. május 4-én kelt 719-es számú határozata, amely közli, hogy az április 14-én hozott 638 számú határozatot a tévesen törölt keresztények szempontjából hatálytalanították. Ennek megfelelően a járásbírósi utasította a város közigazgatási ügyosztályát, hogy a keresztény állampolgárok törlése semmiesnek tekintendő. Ezzel kapcsolatban a város felhívja az érdekelteket, hogy a járásbírósi által visszaküldött névsort tekintse meg a városházán az állampolgársági irodában és amennyiben a helyesbített névsorban szerepelnek, úgy költség kimelés szempontjából visszavonhatják a járásbírósi benyújtott felelősségüket, mivel a város közigazgatási ügyosztálya az igazolt keresztényeket hivatalból visszavezeti az állampolgársági névjegyzékbe.

A HABZÓ FOGPÉP

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

Calinescu miniszterelnök jelenlétében megnyitották a német turisztikai kiállítást

Bucurestiből jelentik: Nagy ünnepség keretében nyitották meg a propaganda miniszter

palotájában a német turisztikai kiállítást. Az ünnepségen résztvettek: Calinescu miniszterelnök, Anghelescu királyi tanácsos, dr Zigre Ni-

colae, vallásügyi miniszter, Paul Teodorescu tengerészeti miniszter, Titeanu Eugen propagandaügyi alminiszter, valamint számos előkelőség. Német részről Fabritius követ és számos vezető tisztviselő.

Elsőnek dr Mayer, a német propaganda-minisztérium tanácsosa beszélt és ismertette a kiállítás fontosságát. Fabritius német követ köszönetet mondott Titeanu miniszternek azért a támogatásért, amit a kiállítás megrendezése érdekében nyújtott és biztosította, hogy a berlini román kiállítás hasonló támogatásban fog részesülni.

Titeanu miniszter ezután a következőket mondta:

— Szíves elnézésüket kérem, ha nem fogok beszédet tartani. De köszönetet akarok mondani mind a románoknak a románoknak és németeknek, akik a látványosság sikeréhez hozzájárultak. Ez csak az első állomása annak a programnak, amit a propagandaminisztérium ebben az évben végre akar hajtani. Az itteni német turisztikai kiállítás megfelel annak a hasonló román kiállításnak, amit május 26-án nyitnak meg Berlinben, hogy országunkat a határon túl minél jobban megismerjék és az Új Romániáról minél szebb képet alkothassanak. Meggyőződésünk, hogy csak az őszinte és teljesen kölcsönös megismerés teremtheti meg a kölcsönös megbecsülést a népek között és vághat utat a termékeny együttműködés számára. Ezekben a képekben, amiket most látnak, megcsodálhatjuk a német hagyományok varázslatos alapjait, a nagyszerű utakat, a légi járatokat, a pompás szállodákat, a vasuti alkotásokat és végül az új építkezéseket, amelyek mind a jogos érvényesülés bizonyítékai. A kölcsönös megismerés ilyen megnyilatkozásai eltüntetik mindazt, ami közel hoz egymáshoz. Az együttműködés és konszolidált béke jelei ezek. Az ilyen megnyilatkozások fontosságát jelzi az a figyelem, amit Armand Calinescu miniszterelnök mutat és amit mostani jelentésével is kihangsúlyoz.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A melegedés folytatódik, többfelé zápor és zivatar.

Szerda délelőttre várják Kanadában az angol királyi pár megérkezését

Londonból jelentik: Az Empress of Australia luxus-gőzös, mely az angol királyi párt tengerentúli útjára viszi, — kedden kanadai vizekre érkezett. A hajó túlhaladt az akadályokon s 19 csomó sebességgel halad előre. Eddigi számítások szerint a hajó szerdán délelőtt 10 óra 30 perckor fog parthoz érni.

Felugrott. Odalépett lassan a leányhoz.
— Hát mégis eljöttél?... Azt mondtad, nem jössz...

Nelli arcán rózsák nyíltak hirtelenül:
— Ne haragudj, nem tudtam otthon maradni... De megyek mingyárt... Csak látni akartam, hogy te hogy mulatsz...

Gergőnek már a fejében volt minden vére.
— Most aztán láthatod!... Gyere!...

Karjába kapta a leányt és kiperdült vele a táncolók közé. Szilajul rakta, végtelenül büszkén és mámoros boldogan. Szálfa tölgy a ringó rózsaszállal. Az öregasszonyok kitáltották a szájukat gyönyörűségükben és összesűgtak sokatmondóan. Bizony, nem volt ott egymáshoz illőbb pár.

A többi táncos fenekedve nézett rájuk, ahogy össze-összeérték a tánc hevében.

Egyszerre csak Lőce Jani forog feléjük, összeütdök Gergővel és kiált egyet:

— Lassabban, hé!... Menyasszonyod tán ez a jány?...

Gergő visszavágja keményen:

— Oszta ha az vóna?... Mi közöd bele?

— Ejha!... De büszke vagy a rongyosára!...

— ... Micsoda?

Boros Gergő szeme elsötétedik és a következő pillanathban tenyere úgy csattan Lőce Jani füleire, hogy az menten elterül a földön.

A tánc megáll. Néhányan felsikoltanak, aztán csend egy pillanatra, halálos csend, mint vihar előtt. Gergő egyik karjával Nellit öleli és várja, hogy a feltápáskodó Jani rárohanjon bieskájával. De Lőce Jani véres szemekkel, sötétén, rekedten, csak ennyit mond lihegve:

— Ezt megkeserülöd!...

És néma dühvel kilép a táncolók közül.

Vidra Cini, a primás feltalálja magát és hirtelenül ráhuz egy tüzes, gyors csárdásra. Mintha mi sem történt volna, újult erővel és kedvvel folyik a tánc. Boros Gergő énekelt a legmármorosabbban, villámgyorsan pergetve Nelli nádszál derekát.

Olyan szilajul, olyan erővel még nem táncolt legény, mint akkor Gergő. Végül is Nelli fáradtan hajtotta vállára a fejét és hazament. Gergő elkísérte, de mármoros jókedvében visszajött és bizony utolsónak maradt ott a mulatságban a részeg cigányokkal.

A bor mámore kipárolgott fejéből és délcegen, erősen indult ő is hazafelé. A nyári éjszaka hűvösre fordult és koromszerű köd átláthatatlan sötétsége hasalt rá a falura. Már elérte alsó szomszédjuk kerítését. Ekkor mintha valami megzörrenne volna a háta mögött. Hátra akart fordulni, de ebben a pillanatban rettenetes ütés érte a tarkóját.

A fejéhez kapott és meg akart fordulni, hogy rárohanjon a támadóra. Megfeszítette izmait, de már elkésett. Szemei előtt tüzes karikák között vérfolyamatot látott és szótlanul hanyat vágódott.

Még hallotta a sziszegő, vészes suttogást:

—... a pofonér e'...!

Azután a gyilkos kocsilöcs halálos tompa ütését és bordái rohogását hallotta dörmögni a szíve fölött:

... e rá a kamat!

... Utána síri nagy csönd.

És másnap némán, sötét szemekkel állt egy vad legény az őrszobán a csendörök előtt, bilincsbe verve... Mellette egy véres kocsilöcs a falnak támasztva.

November 13-án lesznek a tanítói véglegesítő vizsgák

Márton Áron erdélyi római katolikus püspök körlevélben ismerteti a legújabb kiegészítő rendeletet

Gyulafehérvárról jelentik: Márton Áron erdélyi római katolikus püspök legújabb körlevélben ismerteti a nemzetnevelésügyi minisztériumnak a tanítói véglegesítő vizsgákra vonatkozó legújabb kiegészítő rendeletét. Ez a rendelet az alábbiakat foglalja magába:

1. A tanítói véglegesítő vizsgák 1939 november 13-án lesznek.

2. Véglegesítő vizsgát azoknak az ideiglenes minőségben kinevezett tanítóknak kell tenniük, kiknek a vizsga idején már 3 évi szolgálatuk van. Beleszámít ebbe az időbe a helyettes minőségben töltött szolgálat is.

3. A már háromszor elbukottak még ezévből megyszer is előállhatnak, ha ismétlő tanfolyamokat hallgattak. Az ismétlő tanfolyamot az állami elemi iskolai törvény 155. cikkének utolsó bekezdése írja elő. Eszerint azok a tanítók, akik hivatásuk gyakorlásához szükséges ismereteket idővel elvesztették, a tanítóképzőben összegyűjtendő s nyári időben két hónapig tartó tanfolyamon vesznek részt.

4. Akik háromszor elbuktak, vagy háromszor nem jelentek meg a vizsgán, ismétlő tanfolyamokat sem látogattak, nem bocsáthatók vizsgára és már a folyó iskolai év végétől tovább nem taníthatnak.

5. Ama tanítók, kiknek véglegesítő vizsgája esedékes, kérjék idejében vizsgára bocsátásukat és kérésükhöz csatolják szolgálatukat és működésüket igazoló irataikat, hogy minősítésüket meg lehessen ejteni.

A kérés minden év július 1-ig nyújtandó

bez az esperes tanfelügyelőhöz, aki a kéréseket összegyűjtve, a Tanügyi Osztályhoz felterjeszti.

6. A törvény által megkövetelt jogosító érdemjegyet az állami és egyházi látogatások jegyzőkönyveinek eredménye adja. Igazolni kell azt is, hogy a bemellékelt jegyzőkönyveken kívül más látogatás nem volt. Az iskolai és iskolán kívüli működést az iskolaigazgató igazolja.

7. Csak azok állhatnak vizsgára, akiknek érdemjegye legalább 6-os.

8. Ha látogatás hiányában valakinek érdemjegyet nem lehetne megállapítani, a kimutatás elkészítéséig látogatni kell.

A látogatást az esperes-tanfelügyelő végzi s arról jegyzőkönyvet vesz fel.

9. Senki elmaradása nem fogadható el; a komoly indokot is hitelesen igazolni kell.

10. A jelentkezők személyenként 300 leit fizetnek a vizsgáztatás napi díjaira.

A vizsga áll:

Írásbeliből: Román nyelv — tételt a minisztérium ad; magyar nyelv vagy pedagógia — tételt az egyházmegyei főhatóság ad.

Szóbeliből: Nevelésügyi anyag; román nyelv; magyar nyelv; hittan; történelem; földrajz és tetszés szerint: természettudomány, fizikakémia vagy számtan.

Gyakorlati tanításból: Egy román és egy magyar tárgy.

Alba Iulia 1939 május 4.

† ARON
püspök.

A ruszinok kultúrális multja

Az erdélyi közönség általában keveset tud Ruszinszko kultúrális múltjáról, holott ezen az erdős, hegyes vidéken is igen érdekes, kultúrális emlékeket találunk, bár ezek az emlékek nem nyúlnak messzebb, csak a XIV-ik századig. Néhány sorban az előbbiakban ismertetjük a ruszin kultúremlékeket:

A rutén kultúra első történelmi emléke

1360-ban Korlatovics Tódor herceg tulajdonát képezte a munkácsi vár és az azt körülvevő terjedelmes földbirtok. A herceg a vár egy részét kiharította a kolostor céljaira s az épületbe ruszin szerzeteseket telepített. Bubuliska és Lauka faluk jövedelmét a kolostornak adományozta és erről terjedelmes okiratot állított ki. Ez az okirat a rutén kultúra első történelmi emléke.

Erről az okmányról sok vita folyt. Végre is megállapították, hogy az alapokmány hamis ugyan, ellenben maguk a tények és jogok, amikre az oklevél kiterjed, a történelmi valóságoknak megfelelnek.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara fűzve 247 Lei, kötve 342 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradasu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

A valóság szerint a kolostor csakugyan a jelzett birtokok tulajdonában fennállott és létezett már ötven évvel Korlatovics herceg előtt, tehát nem az ő alapítása, csak pártfogolta mindaddig, míg a politikai fordulatok magát a munkácsi várat is el nem ragadták a herceg kezéről s ekkor az árván maradt szerzetesek maguk készítették az okmányt a régi helyzetről és jogokról és az érdekes oklevél ilyenformán nem jogadományozó alapítvány, csak emléket őrző feljegyzés. Ez azonban történelmi értékét nem csökkenti, mert ha nem is pontosan a dátum napján készült, de nagyon kevéssel utána.

A legrégebb ruszin könyvek

A munkácsi ruszin kolostor volt tehát a ruszin nép első kultúrális gócpontja.

A második kultúrközpont, a máramarosi, körtvélyesi cirilbetűs ruszin nyomda már nem ilyen ellenőrizhető multú. Mert, hogy ez a nyomda működött a havasok világában, arról tud a száj-hagyomány, de egyetlen egy könyv vagy nyomtatvány sem került elő, mely körtvélyesi nyomdajelzést viselne. A legrégebb cirilbetűs könyveket Prágában, Krakkóban, Brassóban nyomták, sőt még Szerbiában is készítettek ruszin könyveket. Később sztan Mária Terézia Bécsben monopóliumot adott Kurzböck nyomdáznak ruszin könyvek nyomtatására. Innen kerültek ki a munkácsi püspökség megrendelésére készült nyomtatványok.

Legrégibb ruszin könyvemlék az 1588-ban kiadott „Szkolárszka evangélium” és a legelső, Szabó Eumén szerkesztette iskola-könyv.

A ruszin kultúrális életben a legmozgalmasabb időszak a XVII. század közepe, amikor az únió kérdése az egész ruszinföld szellemi érdeklődését lekötötte. Az ortodox ruszin papság a görögkeleti — Bizánchól kormányzott — régi szerzetesek szerint vezette a ruszin népet. Ez a rend változatlanul fennállott a reformáció koráig, amikor az egész közelet egyszerre a vallási kérdésekkel kezdett foglalkozni s ezidőtől ezek a kérdések is domináltak Ruszinszko kultúrelmében.

Aranymise — ezüstmise

Pünkösdkor megható ünnepeket tartanak a temesvári piaristáknál.

Temesvár. Saját tud. Jelentettük már, hogy ezidén a helybeli piarista-rendházban kettős jubileumi ünnepeket ünnepelnek. Ezidén lesz ötven esztendeje, hogy Mondik Pál volt piarista főgimnáziumi igazgatót és volt rendfőnök-helyettes pappá szentelték s ugyancsak ezidén lesz 25 esztendeje, hogy P. Tóth Lajost, a helybeli főgimnázium igazgatóját és rendi kormánytanácsost áldozárrá szentelték. Mondik Pál annakidején, félszázaddal ezelőtt, Temesvárot kezdte meg tanári működését, majd utóbb itt is fejezte azt be és jelenleg, általános szeretettel övezve, mint nyugdíjas tanár tagja a helybeli kegyesrendi rendháznak. P. Tóth Lajos rendi asszisztens pedig nagybecsűlt, markáns egyénisége a temesvári tanügyi életnek, tíz év óta kiváló és határozott módon vezeti a temesvári piarista főgimnáziumot és mindenre kiterjedő figyelme eredményezte a tavaly megtartott százötvenéves temesvári piarista-jubileum ünnepeit, amelyek sokáig emlékeztetésekké maradtak.

Mint most értesülünk, úgy az aranymise, mint pedig az ezüstmise ünnepeit pünkösdkor tartják meg a piarista-rendházban. A jubileum jelentőségét tekintve és figyelembe véve, hogy két ilyen kiváló és tiszteletreméltó rendtag papi jubileumáról van szó, az ünnepeket — további értesülésünk szerint — megjelenik Bíró Vencel dr. rendfőnök is, Kolozsvárról. A rendfőnök részvételére mindenestre azt is jelenti, hogy a kettős jubileum nemcsak a temesvári rendház, hanem az egész piaristarend örömmünnepe: lélekemelő s egyben példatadó ünnep.

Az ünnepeket nagy körültekintéssel és mindenre kiterjedő figyelemmel Mertz Károly kegyesrendi házfőnök rendezi meg.

Pünkösöd vasárnapján Mondik Pál volt igazgató és helyettes rendfőnök mondja a helybeli piarista-templomban, a rendfőnök jelenlétében, jubiláris aranymisét. Miután ezen a napon a püspöki székesegyházban Pacha Agoston dr. megyéspüspök a bérmálás szentségét osztja ki s a papság és a hívek közül sokan ennél vannak elfoglalva, az aranymise délelőtt tiznegy órakor lesz. Felvonnul erre a tanulóifjúság is. A jubiláns rendtagot rend- és paptársai ünnepi egyházi menetben a házfőnöki hivatalból kiindulva kísérik a templomba. A jubiláns Kayser Lajos nagyprépost, aranymise áldozárt, a főgimnázium püspöki biztosát kérte fel a manuduktori tisztségre. Az aranymisén a jubiláns több pap-tanítványa szolgálatja az asszisztenciát. Meghívják a jubiláns első tanítványait is: azok közül, akik ötven év előtt Mondik Pál tanítványai voltak, feljegyezhetjük Wégling János apátkanonokot, egyházmegyei főtanfelügyelőt, Keller Miklós dr. és Stefanovics Milivoj dr. temesvári és Fischer Agoston dr. daltai orvosokat, valamint Blum Gyula dr. és Polacsek Ármán dr. ügyvédeket.

Pünkösöd másodnapján tartja P. Tóth Lajos rendi asszisztens és főgimnáziumi igazgató ezüstmisét. A jubilánst ugyancsak egyházi menetben kísérik a piarista-templomba, ahol a tanulóifjúság, tanférfiak s a nagyközönség sorakozik fel. Az ezüstmise délelőtt kilenc órakor lesz. A manuduktori tisztelet, Bíró Vencel dr. rendfőnök viszi, míg Mertz Károly házfőnök az ünnepi jubiláris szentbeszédet mondja.

Az ünnepek továbbá tervét, illetőleg a pontos részleteket most dolgozza ki a házfőnök, aki nagy szeretettel megjelözi a kettős jubileumot minél bensőségesebbé tenni, amely valóban szép és maradandó emlékü ünnepe lesz.

Dr. Ernst Häckel tanár nyelvpedagógus
VILAGMODSZERE

Tanuljunk könnyen, gyorsan angolul!

Az angol nyelv alapos elsajátításának könnyű és gyors módszere mindenki számára.

Írta: **Dr. Szcenci Miklós**

az Aberdeen-ni egyetem (Nagybritánia) Magisztere a báró Eötvös József Collégium tanára.

A helyes kiejtés pontos megjelölésével, szójegyzék és a feladványok megjelölésével, dr. Ernst Häckel tanár már ismert és közkedvelt módszere szerint feldolgozza és összeállítja, a kiváló szerző neve és a Häckel módszer világsikere biztosítékai az angol nyelvtan ujszerűsége, kiváló értékei és rendkívül használható voltának.

Ez az az angol nyelvtan, melyből valóban a legrövidebb idő alatt, fáradság nélkül, örömmel és tökéletesen sajátíthatja el mindenki a ma már nélkülözhetetlen angol nyelvet.

Erre a könyvre vártunk!

Igen szép és gondos kiállításban fűzve 215 lei

Hivatalos vizsgálat indult a magyarországi szociáldemokraták összes szervezetei ellen

Budapestről jelentik: A Pesti Hírlap jelenti, hogy a belügyminiszter vizsgálatot rendelt el a szociáldemokrata szakszervezetek, a szakszervezetek központi testülete és a szakszervezeti tanács működése ellen. A vizsgálatot miniszteri biztosok végzik, akik valószínűleg még a keddi nap folyamán megkezdik működésüket. A belügyminiszter több biztost rendelt ki, úgyhogy négy-öt szakszervezet működését vizsgálja felül egy-egy miniszteri biztos.

Nem hasonlítható össze!

Az „ASPIRIN” 40 esztendeje, bebizonyította felülmulhatatlan tulajdonságait. Ezt a világhírt akarják a különféle pótkészítmények kihasználni, azonban az „Aspirin” hatóképességét és ártalmatlanságát utolérni soha sem fogják!

ASPIRIN
TABLETTA

csak a »Bayer« kereszttel valódi!

A képviselők és szenátorok választhatóságának feltételei

A Nemzeti Ujjászületési Front központi vezetőségének felhívása

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Ujjászületési Front központi vezetősége felhívja a front választói joggal rendelkező férfiakat és nőket egyaránt, hogy a legrövidebb időn belül jelentkezzenek a polgármesteri hivatalok mellett működő bizottságoknál. Ez alkalommal be kell jelenteniük a foglalkozást, amelyet ténylegesen gyakorolnak és azt, hogy milyen adófizetési kötelezettségnek tesznek eleget. A beiratkozás csak egy kategóriába és csak egy választási kerületben történhetik, külön-külön minden egyén számára.

A Nemzeti Ujjászületési Front központi vezetősége közli továbbá, hogy a frontnak azok a tagjai, akik a választási törvény 11-ik szakaszában felsorolt testületek vezetőségéhez tartoznak és akik megfelelnek az ezen szakaszban előírt feltételeknek, a törvény értelmében kötelesek kérni a lakhelyük szerint illetékes törvényszék elnökénél a szenátusi névjegyzékbe való beiratkozásukat.

E testületek törvényes vezetői kötelesek a bucuresti tábla főelnökének benyújtani a testületek illetve egyesületek szervezetére és működésére vonatkozó okiratokat, hogy a választási törvény 73-ik szakasza értelmében törvényes határidőn belül megállapíthatók legyenek a törvény 1. szakaszában előírt testületek.

A Nemzeti Ujjászületési Front központi vezetősége ezután a front tagjaival, akik jelöltetni kívánják magukat 1 és 2-ik parlamenti választáson, hogy a választási törvény 26-ik szakasza értelmében a jelölések jóváhagyása iránti kéréseiket a Nemzeti Ujjászületési Front vezértitkárságához kell intézniük. E kéréseket mielőbb be kell nyújtani, hogy elintézésük törvényes határidőn belül megtörténhessenek.

A front központi vezetősége felhívja a figyelmet a választás feltételeire, amelyek a képviselőház számára a törvény 4-ik szakasza értelmében a következők:

1. Legyen román állampolgár. (Csak férfiak.)
2. Polgári jogainak birtokában legyen; be legyen iratkozva annak a foglalkozási ágnak és választási kerületnek a választási névjegyzékébe, amelyet képviselni fog.

A szenátus számára pedig a következők a választhatóság feltételei a törvény 10-ik szakasza értelmében:

1. Román állampolgár legyen. (Férfi vagy nő.)
2. Betöltötte legyen 40-ik életévét.
3. Birtokában legyen polgári jogainak és be legyen iratkozva annak a foglalkozási ágnak a választási névjegyzékébe, amelyet képviselni fog.
4. Romániában legyen a lakhelye.

Jelöléseket csak egy ülésnek számára, egyetlen választási kerületben és csak annál a foglalkozási ágnál lehet eszközölni, amelynek a jelölt a választási névjegyzékben is szerepel.

A felhívást Cornateanu munkaügyi, Válcovici ipar- és kereskedelemügyi vezértitkár és Silviu Dragomir a front értelmiségi szakosztályának vezértitkára írta alá.

A Nemzeti Ujjászületési Front magyar alosztálya a választások ügyében hosszas kihallgatáson volt a kisebbségügyi miniszternél

A N. U. F. Magyar Alosztályának vezetősége szombati nap folyamán Bucurestiben dr. Szász

Pál igazgatósági tag vezetésével rendkívül nagy jelentőségű ülést tartott. Jelen voltak: dr. Konopi Kálmán, br. Jósika János, Mikó László, gr. Teleki Ádám, Szabó Béni és dr. Mikó Imre, a főtanácsos tagjai. Mindenekelőtt részletesen megvizsgálták a magyarság általános helyzetét s ezzel kapcsolatosan a magyar kisebbségi kérdésnek a Fronthoz való belépés óta történt alakulásait. Majd az új választójogi törvény és az ebből következő lépések megtétele került szóba. A magyar alosztály vezetői tagjai hosszas kihallgatáson jelentek meg dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél. A választási kérdés ügyében rövidesen megbeszélések lesznek a kormányzat és a magyarság képviselői között.

A választói névjegyzék összeállításával kapcsolatosan a Magyar Alosztály vezetősége ismételt és nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy minden választói joggal rendelkező magyar etnikai származású állampolgár lehetőleg május 20-ig jelentkezzen az illetékes községi, vagy városi előljárásgoknál és kérje a névjegyzékbe való felvételét.

A nyugdíjasokat és a dolgozó nőket is felvesszük a választói névjegyzékbe

Nagyvárad. Saját tud. A választói névjegyzékbe való jelentkezésekre vonatkozólag Nagyvárad városa újabb utasításokat kapott. Az utasítás tisztázza azt a kérdést is, hogy nyugdíjasok lehetnek-e választók? Szombaton ugyanis, — mint jelentettük, — a városháza az az álláspont alakult ki, hogy a nyugdíjasok nem lehetnek választók. A legújabbban érkezett utasítások értelmében azonban a nyugdíjasokat mégis fel kell venni a választók közé.

A polgári nyugdíjasok abban a foglalkozásban irandók be, amelyet működésük idejében űztek, a katonai nyugdíjasok pedig a „szellemi” foglalkozásuakhoz.

A nőket ugyanolyan feltételek mellett írják be, mint a férfiakat.

Azok a nők, akik nem folytatnak valamely tényleges foglalkozást, nem vehetők fel a választók közé még akkor sem ha egyetemi diplomával rendelkeznek.

Ezzel szemben fel kell venni minden munkánőt, aki gyárakban vagy vállalatoknál dolgozik és minden dolgozó nőt is, aki irodai munkát végez. Végül fel kell venni a választói listába az önálló foglalkozást űző nőket, tehát orvosnőket, ügyvédnőket, stb.

A szavazás feltételei:

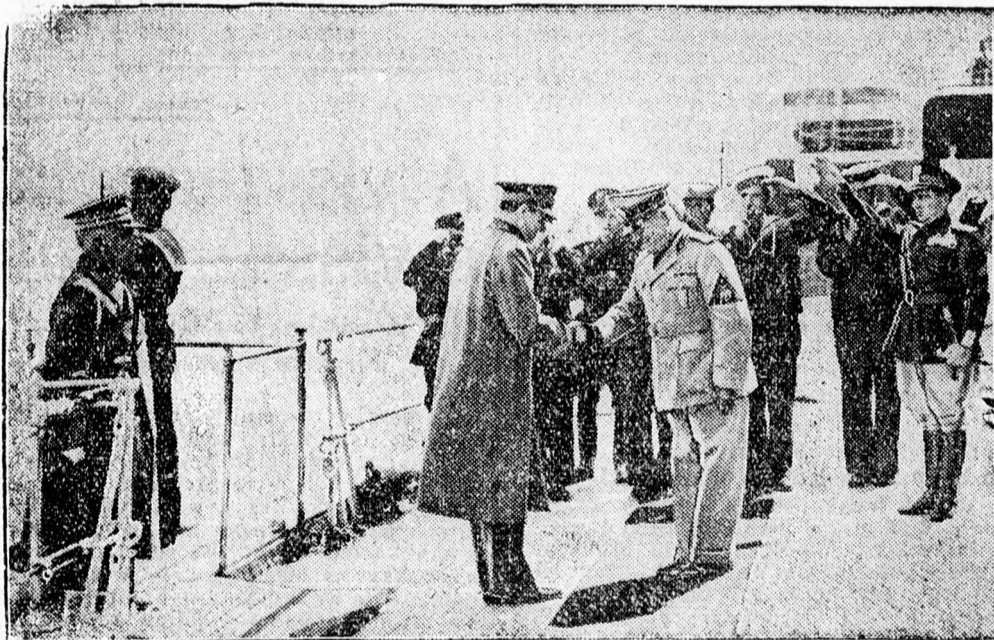
A választói névjegyzékbe fel vett polgár a későbbi hirdeményekben megjelölendő szavazási helyiségben a választás napján igazoló okmányai-val együtt köteles megjelenni. Ez okmányok a következők: a bejelentő hivatal személyazonossági igazolványa, vagy a katonai okmány, vagy a választói iskolai bizonyítványa.

A választó személyesen fogja aláírni nevét az elnök által elkészített választói kimutatásba.

A polgármesteri hivatal felhívja az állampolgárok figyelmét arra, hogy a választói névjegyzékbe való felvétel naponta 9—1 és délután 5 és 7 között történik a városháza I. em. 33. számú szobájában, egész május hó 20-ig, a többi napokon a járásbírószék tárgyalja az esetleges kontesztációkat.

A jelentkezések a választó nevének kezdőbetűjére való tekintet nélkül történik a fentjelzett napokon.

Nagyvárad városa az érdekeltek tudomására hozza, hogy a belügyminisztérium 2299—1939. számú rendelete értelmében a választási névjegyzéket mindennap kifüggesztik a városháza II. emeletén a 26-a, számú szobában, úgy ahogyan azt összeállítják és átküldik a járásbírószékhez. Az esetleges kifogásokat a járásbírószékhez terjesztik be. Chirila Augustin polgármester.

Pál jugoszláv régensherceg tiszteletére Nápolyban. — ahova olaszországi látogatásakor szintén elutazott, — flótaparádét rendeztek. Ezen a képen (balról jobbra) Viktor Emánuel olasz király, Pál jugoszláv régensherceg és Mussolini látogat, a „Trieszt” nevű zászlócsirkalón

Otven éve halt meg Rudolf trónörökös magyar nevelője

**Rónay Jácint érdekes
élete az emigrációban
és a bécsi császári
udvarban.**

Különös, hogy még se színdarabot, se regényt nem írtak Rónay Jácintról, sőt, sokan azt sem tudják, ki volt ez a béncés szerzetes, későbbi püspök? Pedig a kor, amikor élt és az ő eseményekben gazdag, mozgalmas élete bővelkedik történelmi sorsfordulatokban és regényszerűségekben. Ha egyéb sohasem lett volna, mint a tragikus sorsú Rudolf trónörökös magyar nevelője, akkor is történelmi, — sőt irodalomtörténelmi — alakkká kellett volna emelkednie. Ámde emilyen élelken foglalkoztatja még ma is Rudolf trónörökös tragikumát a történészek és írók fantáziáját, annyira megelégedtek Rónay Jácintról. Talán azért: mert „csak” pap volt és magyar szellemet, magyar lelket ébresztett Rudolf királyfiában, de a tragikus, vagy ahogy írni szokták, a „szenczi” véghez nem volt semmi köze. Nála sokkal jelentéktelenebbeket emeltek ki történészek és írók a feledés minden értékét belepórából, — s miután most volt 125 éve Rónay Jácint születésének s ugyancsak a napokban múlt 50 éve, hogy meghalt; a kettős évforduló alkalmából meg kell emlékeznünk róla.

Béncés kolostorból a szabadságharcba

Rónay Jácint 1814 május 13-án született. A szülei szerény polgári emberek voltak s tőlük telhetőleg tanították a fiukat, aki korán belépett a béncések közé, ahol nagy szeretettel művelték az eszét, tehetséges fiatal szerzetest. Tanári pályáját Győrött kezdte meg és rendkívüli népszerűségre tett szert vonzó, érdekes előadásaival.

Kovács Pál, a kitűnő novellista, az Aurora-kör íróinak legmelegebb híve és barátja, akkori-ban adta ki a „Hazánk” című lapot és ebbe Rónay Jácint is írni kezdett s hamarosan feltűnt mindég érdekes és vonzóan megírt tudományos cikkeivel, s amikor ezeket könyvvalakban is kiadta, a Tudományos Akadémia is tagjai közé választotta. Aztán elkövetkezett 1848. A tudós szerzetes letette a tollat és szívvel-lélekkel a szabadságharcba csatlakozott. Nagy lelkesedéssel buzditotta a honvédeket s mint tábori pap, a legveszedelmesebb pontokon is ott volt, hogy átöntse a szabadságért harcolókba lelkesedését.

Természetes, hogy Villágos után neki is bujdosnia kellett. Egyideig különböző kolostorokban rejtőzött, majd a lörei tanyán, a Tisza-vidéken és ekkor írta meg egyik legérdekesebb művét, a „Lélektan természetani rendszerét.” Az idők azonban egyre rosszabbra fordultak, a Bach-korszak embervadász kémei nyomára jutottak s menekülnie kellett. Elutazott Angliába. Alig tudott néhány szót angolul. Nyelvtelenségével azonban hamar túlélt az első nehézségeken s olyan tökéletesen megtanulta ezt a világnyelvet, hogy Londonban folytathatta tudományos munkálkodását s megismerkedhetett a londoni tudományos körök kiemelkedő tagjaival is, akik nagy szeretettel vették körül. Közben természetesen buzgón írt cikkeket a Pesti Naplóba, Magyar Sajtóba és a Vasárnapi Ujságba is. Emellett sajtó alá rendezte Széchenyi István gróf híressé vált Blick-jét és nagy sikert aratott „Az élet története” című munkájával.

A londoni emigrációban szoros barátságot kötött Vukovich Sebő volt igazságügyminiszterrel és Kmety tábornokkal s londoni tartózkodása alatt tanította a magyar nyelvre Kossuth gyermekeit, közöttük Kossuth Ferencet is, akiből a századforduló éveiben miniszter lett és éveken át vezette a kereskedelmi minisztériumot.

1860-ban, amikor Magyarországon beköszöntött a rövid ideig tartó alkotmányos korszak, Rónay Jácintot képviselővé választották, de akkor még nem akart hazamenni Londonból. Barátai pedig egyre sürgették visszatérését. Biztatták, hogy kérjen kegyelmet, bizonyosan megkapja.

De Rónay Jácint csak a fejét csóválta Londonban. Ő nem kér kegyelmet, mert nem követett el semmiféle bűnt. Nem is ment haza 1866-ig, amikor a béncésrend főpátpja kieszközölte számára a büntetlen hazatérést. Magyarországon nagy örömmel fogadták az akkor már nagy hírű tudóst, megválasztották képviselőnek, az Akadémia pedig rendes tagjai közé sorozta. És ezzel megkezdődött érdekes, nagyívű pályafutása a hazai földön, amelyet a püspökeüveg tetőzött be.

Rónay Jácint

— mint Rudolf trónörökös nevelője

Rónay Jácint nem sokáig képviselte az országgyűlésen Győr megye pusztai kerületét, mert 1871-ben kinevezték a közoktatásügyi minisztériumba osztálytanácsosnak. De alig dolgozott a minisztériumban egy hónapig: gróf Andrássy Gyula miniszterelnök ajánlatára azzal bízták meg, hogy Rudolf trónörökösét magyar történelmre oktassa.

Ezt a megbízást, aggodalmak között vállalta el Rónay Jácint, alig érkezett azonban a Burg-

ba, — aggodalmi nyomtalanul el is oszlottak, mert teljesen szabadkezvet kapott s Latour tábornok, Rudolf főherceg nevelője kijelentette előtte, hogy szabadon követheti meggyőződését, mert a főherceg nevelése terén igazságot akarnak mindenkinek felelt.

Rudolf királyfiában lelkes, hálás növendékre talált és a tanítás eredményével a felsőcsécsülők is nagyon meg voltak elégedve. Kétségtelen, hogy azt a rokonszenvet, mély vonzalmat, amelyet Rudolf királyfi a magyarsággal szemben tragikus haláláig érzett, Rónay Jácinttal való gyakori együttléte is csak kimélyítette. Amikor a királyi udvar 1872-ben Budára ment, természetesen Rónay Jácint is ott folytatta Rudolf trónörökös oktatását. Hogy ezzel a királyi család mennyire megelégedett, bizonyítja az a körülmény is, hogy egyenesen I. Ferenc József császár kívánságára kellett kilépni Rónay Jácintnak a szerzetesi rendből, hogy mint világi pap, érdemeinek

megfelelő előléptésekben lehessen része. A pozsonyi székesegyház nagyprépostjává nevezték ki, majd megkapta a Szent István-rend nagykeresztjét és 1873 nyarán szkodári püspökké nevezte ki a király és ezzel a főrendiházba is bejutott.

Kilenc évet töltött a királyi udvarban Rónay Jácint és Mária Valéria főhercegnő nevelését is ő irányította. A főhercegnőből is magyaros érzésű nőt nevelt s Mária Valéria későbbi éveit nagyszabásúan Budapesten is töltötte, ahol a társadalmi jótékonyaságok terén is sokat áldozott.

Felelősségteljes elfoglaltsága közben is tudott időt szakítani arra, hogy megírja élményeit és újabb tudományos művekkel gazdagítsa irodalmunkat. Az udvari életéről írott négykötetes műve ma is kiadatlan és a budapesti Nemzeti Múzeum könyvtárában őrzik.

Hogy milyen nagyrabecsülték, mennyire szerették Magyarországon Rónay Jácintot, az is bizonyítja, hogy amikor 1876 január 26-án Deák Ferenc halálát érezte közeledni, Rónay Jácintot kérte magához, utójára neki gyónt meg és az ő kezéből vette magához a haldoklók szentségét. Ugyanakkor tőle is kapta a király utolsó üzenetét.

Ettől a megható aktustól kezdve mindjobban visszavonult a közéletől is Rónay. Elbetegesedett s visszavonult a pozsonyi nagypréposti palotába, ahol ötven éve előtt bekövetkezett haláláig testvérei ápolták nagy szeretettel. (H. Ő.)

A falu kisdalosa a városban

Hatszáz ajakról tört fel a lelketemelő dal

Székelyudvarhely. Saját tud. Feledhetlenül szép, felemelően kedves vasárnapja volt május 14-én a székely városnak és a vármegye minden részéből összesereglett közönségnek. Nemesak a ragyogó napsugár, a virágillat tette kedvessé Mária hónapjának ezt a napját, hanem az a hatszáz főnyi, székely ruhás gyermekereg, amely a vármegye tizenegy községéből sereglett össze, hogy bizonyítsa megtegyen arról, hogy a természet minden pompájánál, minden szépségénél, minden ragyogásánál szebb az emberi élet tavasza, az ártatlan gyermekereg, a jövő generáció. A vármegye tizenegy katolikus iskolájának tanítói és énekesei tettek fényes vizsgát arról, hogy szeretik a dalt s annak megtanításáért és megtanulásáért nem riadtak vissza semmi fáradságtól.

Már a déli órákban megváltozott a város képe. A szekereken és gyalog érkezett tarka gyermekereg színpompás képet varázsolt a nézők elé. Ez a kép egész színpompájában csak akkor bontakozott ki, amikor a hatszáz főnyi gyermekereg tanítói és tanárnők vezetésével délután 2 óra tájban a finevelőintézet udvaráról szép, rendezett sorokban levonult a Bucuresti szálló színháztermébe, ahol már a nagy eseményre várakozó közönségnek ezrei szorongtak.

Maga a gyermekkorús-ünnepély fegyelmel-

zetten, a legnagyobb örömet és lelki gyönyörűséget szerezve, 2—5 óráig folyt le. A királyhimnusz eléneklése után Sándor Imre ker. főesperes mondott frappáns megnyitóbeszédet, üdvözölve a kisdalosokat és azok vezetőit, akik ma itt komoly, értékes munkát végeznek. Majd egymásután vonult fel *Kadicfalva* 26 tagú gyermekkara *Sinka* Károly vezetésével, *Szentlélek* 24 tagú gyermekkara *Udvard* Róbert vezetésével, *Úlke* 37 tagú gyermekkara *Fejér* Dénesné vezetésével, *Szentkirály* 46 tagú gyermekkara *Eröss* László vezetésével, *Márfalva* 30 tagú gyermekkara *Mihály* János vezetésével, a *székelyudvarhelyi* elemi iskolások 70 tagú kara *Bonda* Árpád vezetésével, *Székelykeresztúr* 25 tagú gyermekkara *Tóth* Ferenc vezetésével, *Vágás-Dobó* 55 tagú gyermekkara *Erdély* András és *Kálmán* Miklós vezetésével, *Oroszhegy* 40 tagú gyermekkara *Havadtői* Imre vezetésével, *Bethlenfalva* 62 tagú gyermekkara *Simon* János vezetésével és *Zeteka* 90 tagú gyermekkara, *Urmösi* Árpád vezetésével. És énekeltek szépen, elragadóan *Kodály*-dalokat és más kánonokat. Hogy melyik énekdar dala volt szebb, ki tudná megmondani? Mindenik szép volt, mert a miénk volt és a mi gyermekeink kebléből tört az ég felé. Magát a püspök kiküldöttjét, *Domokos* Pál Pétert is mélyen meghatotta a hangverseny és a *Kodály-Bartók*-dalok szépségének ecsetelése után kijelentette, hogy az *örvendetes eseményről illetékes helyen is jelentést fog tenni.* A közös karok együttes éneke és a főgimnázium énekkarának *Kis Elek* vezetése mellett előadott nagyszerű énekszámai után *Kakucs* Ferenc esperes-tanfelügyelő mondott záróbeszédet, elismeréssel adózva a gyermekeregnek és a tanítói karnak a nagyszerű teljesítményért.

A hangverseny befejezése után a kisdalosok a finevelő-intézet ebédlőjébe vonultak, ahol gazdagon megvendégelték őket. A dalosoknak is, meg a közönségnek is feledhetetlen emléke marad ez a kedves hangverseny, amelynek előkészítésében rendkívül nagy része van *Bonda* Árpád igazgató-tanítónak, a vármegyei tanítóegyesület fáradhatatlan elnökének. A rendezés körül dicséretreméltó tevékenységet fejtettek ki az udvarhelyi egyházközség dalárdájának női és férfi tagjai is.

BIRÓ LAJOS.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: BOSFOR.
DORIAN: TAMADÁS A FÖLDKÖZI TENGEREN.

Segítség és gyógyulás
mindazoknak, akik
visszértágulatban szenvednek

Fontos könyvkiadás!

A visszeres láb, a visszértágulat

megelőzése, kezelése, gyógyítása.

Írta: Dr. Engländer Árpád

Ez a könyv megtanítja, hogyan szabadulhat meg a fájdalomtól, kellemetlen betegségtől. **A tartalomjegyzékből:** A visszeres bajok jelentősége. — A láb vérkeringési viszonyai. — Hogyan keletkeznek a visszértágulatok. — A visszértágulat tünetei. — A visszértágulat komplikációjai. — A visszértágulat okai. — A visszértágulat diagnózisa. — A visszértágulat kezelése és gyógyítása. — Kompressziós kezelés, nyomókötések. — Műtéti kezelés. — A biztos gyógyulás útja. stb.

Ara 57 lejt és portó.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlapon: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

MARTA DR KIRÁLYI HELYTARTÓ A TEMESVÁRI PAPNEVELDÉBEN. Temesvár. Saját tud. Marta Alexandru dr királyi helytartó vasárnap látogatást tett a római katolikus papneveldeben. Unterwéger Lotár dr kanonok, papneveldei rektor kalauzolta. A királyi helytartó, aki megtekintette a termet és a háziközpontját és a látottak felett elismerésnek adott kifejezést.

Zürichi zárlat. Párizs 11.78 háromnegyed, London 20.38 fél, Newyork 44.87, Brüsszel 75.73, Milánó 23.41, Amszterdam 239.65, Berlin 178.55, Szófia 540, Prága 15.25, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucureşti 325.

NYUGDIJASOK FIGYELMÉBE. A nagyváradi Nyugdíjas Közalkalmazottak Segítő Egyesülete folyó hó 19-én, pénteken délután fél 5 órakor a Katolikus Kör nagytermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre a tagok teljes számban való megjelenését kéri: *Gyöngyössy*, elnök.

Ülést tartott az E. G. E. igazgatóválasztmányja Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja május 15-én a kolozsvári központi székházban dr Szász Pál elnökletével ülést tartott. Jelen voltak: Márffy Lajos elnök, Albrecht Dezső, Gyulaj Sándor, Kós Károly, dr Szász Ferenc, dr Darkó Akos, Betegh Sándor, Vita Sándor, Szász Ferenc (Puzstakamarás), Biró József, Varga András igazgatóválasztmányi tagok, Telegdy László központi felügyelő, Török Bálint igazgató, Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szervezője, dr Asztalos Sándor jogtanácsos és Seyfried Ferenc segédtitkár. Az igazgatóválasztmány a május 21-iki közgyűlés tárgysorozatát vitatta meg.

SÜLYOS KATASZTRÓFA EGY ROBBANÓ-ANYAGYÁRBAN. Grázból jelentik: A Gráz közelében lévő Guggenbachban egy robbanóanyaggyárban hétfőn délután súlyos robbanás történt. A szerencsétlenségnek négy halálos áldozata van.

121 magyar nemzetiségű polgárt ajánlottak utólagos felvételre Szatmáron. Saját tud. A belügyminisztérium által elrendelt összeírás eredménye most vált ismeretessé Szatmáron. Azok közül, akik az állampolgársági összeírás során nem jelentkeztek, most 123 román, 180 magyar és 164 zsidó nemzetiségű adta be iratait. A bizottság azonban a magyar kérvényezők közül 59-et visszautasított. A 164 zsidó nemzetiségű kérvényező közül 59-et visszautasított. A 164 zsidó nemzetiségű kérvényező közül 2000-száz huszat ajánlottak felvételre, a többit visszautasították. A 123 román kérvényező iratait kivétel nélkül rendben levőnek találta a bizottság és valamennyit felvette a minisztériumhoz felterjesztendő kimutatóba. Mint jelentették, az elutasított polgárok közül többen nem nyugosznak bele a bizottság döntésébe és az ellen az illetékes fórumokhoz fordulnak. Itt említjük meg, hogy a szatmári rendőrség összeírja azokat, akik nem rendelkeznek román állampolgársággal. Közülük jelentkezők kell azoknak is, akik az 1924. állampolgársági törvény 56. szakaszába esnek.

JASZAI MARIRÓL UTCÁT NEVEZNEK EL BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: A Fővárosi Közmunkás Tanácsa azt javasolta, hogy a IX-ik kerületben egy névtelen utcát Jászai Mariról nevezzenek el. Ugyanakkor elutasította azt a kérelmet, hogy az öbudi Kecse utcát Krudy Gyuláról nevezzék el. Indokolás az, hogy Krudy halála óta még nem telt el tíz év.

Amerikai izü gépkocsitolvajlás Kolozsváron. Saját tud. Amerikai izü gépkocsitolvajlás történt vasárnap Kolozsváron. German Marius dr pénzügyi főtitkárval vasárnap Clj. 691. rendszámot viselő 1934. Ford típusú gépjárművel kihajtott a városi sporttelepre, hogy ott végignézzze a Viktória-Vénus labdarugómérkőzést. A mérkőzés végén megdöbbenéssel állapította meg, hogy kékre lakkozott autója eltűnt. A rendőrség büntügyi osztálya a Kolozsváron ezokatlan gépkocsitolvajlás ügyében erélyes nyomozást vezetett be.

Titeanu Eugen sajtóügyi miniszter kitüntetése

Bucurestiből jelentik: Titeanu Eugen sajtó és propagandaügyi miniszter a május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából magas kitüntetésben részesült. Károly király Titeanu miniszternek a román koronarend nagykeresztjét adományozta. Titeanu mi-

niszter magas kitüntetése tulajdonképpen az egész romániai sajtót is illeti, mert ez a sajtó az ő vezetés alatt teljesíti az ország közvéleményére ható nehéz feladatát. Titeanu miniszter a gyakorlati újságírás munkájából emelkedett föl a kormányzati munka magasságába, s ez is biztosíték az ő rátermettsége tekintetében. Kitüntetése mintegy ráutalás arra, hogy működését legfelsőbb helyeken úgy értékelték, mint az ország újjáépítésében való nagyérdemű szolgálatot.

A minisztert kitüntetése alkalmából az ország sajtója tisztelettel üdvözi.

Megkezdtek Máramaroszigeten az utjavítási munkákat. Máramarosziget. Saját tud. A város műszaki osztálya megkezdte az utak javítását. Az utjavítási munkálatok csak részlegesen lesznek és csak a forgalmasabb utakat megromgált részeinek tatarozására szorítkoznak. — Itt írjuk meg, hogy a törvényesít palota és a Cercul Militar nagyszabású átalakítási munkálatai rövidesen befejezést nyernek.

DR. BORBÉLY MIKLÓST NYIREGyhÁZA ÜGYÉSZSÉGI ELNÖKÉVE NEVEZTEK KI. Nagyvárad. Saját tud. A Nagyváradról elszármazott dr Borbély Miklós királyi ügyész, aki Budapesten az igazságügyminisztériumban teljesített szolgálatot, május 15-én Nyireggyháza ügyészségi elnöknek neveztek ki. Értékes és nálunk is jólismert, rendkívül képzett férfit ért ez a kitüntetés. Borbély Miklós Nagyváradon élt és családja most is itt tartózkodik. Testvére dr Borbély Lajos ügyvédnek és dr Borbély Dezső városi főtitkárviselőnek.

A boltitűz százezer lei kárt okozott Szatmáron. Saját tudósítónktól. A rendőrség titokzatosnak lázó boltitűz ügyében indította meg a nyomozást. Az elmúlt éjszaka a Veronica Micu-utcai járókelők arra lettek figyelmesek, hogy a Stern Szeréna tulajdonát képező fűszerüzletből a redőny alatt füst szivárog ki. Azonnal értesítették a tűzoltókat, akik a helyszínre siettek. Felfestítették a redőnyt és az üzletbe hatoltak, amely teljesen lángban állott. Az oltás már nem sokat ért. Az üzlet berendezése és a felhalmozott áru teljes egészében a tűz martaléka lett. A kár meghaladja a százezer leit, ami azonban biztosítás útján megtérül. Mivel a tűz keletkezésének okát eddig nem sikerült megállapítani, a rendőrség erélyesen nyomoz az ügyben.

ÖSSZEÁLLITOTTÁK AZ IR VÁLOGATOTT ELLEN JÁTSZÓ MAGYAR CSAPATOT. Budapestről jelentik: Dietz szövetségi kapitány összeállította az ir válogatott ellen csúförtökön játszó magyar válogatott csapatot. Az összeállítás a következő: Szabó — Pákozdi, Biró — Szalay, Szücs, Balogh — Kincses, Sárosi I., Kolláth, Kiszely, Nagy. Tartalék Tóth, Korányi, Szalay, Váradai és Cseh.

Nagyváradon a Kis Szent Teréz plébániatemplomban Aldoocsütörtökön tartják Kis Teréz szenttéavatásának évfordulóját. Ez alkalommal délelőtt 10 órakor a nagymise után rózsaszentelés lesz. A város minden Kis Teréz tiszteletjéért az uton hívja meg szeretettel a Plébános.

A nagyváradi Építőiparosok Szövetsége telettel meghívja a vas- és fémipari célcsoport tagjait a folyó hó 17-én, szerdán este 7 órakor a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségben tartandó gyűlésre. Kérjük tagjainkat, hogy a tárgy fontosságára való tekintettel, minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az újonnan meginduló szakmai csoportunk élénk tevékenységére akar kifejezni a közös érdek megvédésére. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha iparos társaink állandóan és pontosan látogatják a gyűléseket. Elnökség.

Hat hét után vetette partra a Szamos egy kisgyermek holttestét. Kolozsvár. Saját tud. Kilian Ferenc elemista gyerek a múlt hó 7-én pajtásai-val együtt a Szamos partján játékozott. Egy észrevétlen pillanatban a kisgyermek a magas parton megcsuszott és belezuhant a vízbe, amely azonnal elnyelte. Holttestét a víz most, hat hét után vetette partra a szamosfalvi polgári repülőter közelében. A tragikus ügyben a hatóságok folytatják a szükséges eljárást.

Kitüntetett pénzügyigazgatósági főtitkárviselők. Nagyvárad. Saját tud. Megérdemelt kitüntetésben részesült a pénzügyigazgatóság három közfiszterében álló főtitkárviselője. Öfeleége II. Károly király Pinteá és Popescu főtanácsosokat, valamint dr Solomont, a kivételi osztály ellenőreit a román koronarend lovagi rendfokozatával tüntette ki. A három főtitkárviselőt kaptársai, ismerősei és barátai jókívánságaikkal keresték fel.

Vesztekutya garázdálkodott Kolozsváron. Saját tud. Vesztekutya garázdálkodott tegnap a General Poetas utcában. A száguldó eb megtámadott egy kisleányt s azt megmaria. Az utcai járókelőknek sikerült a veszett ebet egy udvarba beszorítani és ott agyonverni. A kisleányt bevizitálták a Pasteur-intézetbe, ahol kezelés alá vették.

NYOLCVANÖTMILLIO BIHARMEGYE ADÓBEVÉTELE. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóságon Pinteá főtanácsos befejezte az adók átértékelését. Tavaly Bihar vármegye bevétele 81 millió lei volt, most ezt az összeget 85 millióra emelték fel. Ebből Nagyváradra 53 millió lei esik.

Szivenlőtte magát egy jómódú földbírtokos. Szatmár. Saját tud. Kápolnokmonostoron rejtélyes öngyilkosság történt. A közés egyik legmódosabb embere: Uta Péter 39 éves földbírtokos vadásztegyverével szivenlőtte magát. Az öngyilkos ember egyetlen sor irást sem hagyott hátra s így tettének oka teljesen ismeretlen. A csendőrség megindította a nyomozást.

Tragikus végű családi pórtavar. Nagyvárad. Saját tud. Keddre virradó éjjel Szász Károly 23 éves vasuti munkás Calea Apostolui 40. számú a'attli szőlőben felakasztotta magát. Előzőleg a fiatal munkás összevezett a feleségével és végzetes tettét elkezeeredésében követte el.

FELHIVÁS AZ ITALMÉRŐKHÖZ. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság italmérési osztálya közli mindazokkal, akiknek italmérési engedélyük van és még nem adták be a szükséges két fényképet, hogy öt napon belül adják be a fényképet, mert ellenkező esetben elvesztik engedélyüket.

Uj Landru garázdálkodott Svájcban

Öt leányt fosztott ki és tett el láb alól a „családi tűzhely” melege után vágyódó fiatalember

Luganóból jelentik: A tessini kanton rendőrsége különös ügyben vezette be a nyomozást. A rendőrség úgy véli, hogy az ügy főszereplőjében Weidemann és Landru „méltó” utódát fedezték fel. Az új leánygyilkos Seiler Charles, a tessini tartomány egyik festői helyén, Torrazza di Caslanoban, a luganói tó partján, fényűző villát bérelt. A nagy svájci lapok házassági rovatában „a családi tűzhely melege után vágyódó fiatalember”-nek adta ki magát, felszólítva a hasonló érzésű és gondolkodású leányokat, hogy házasság céljából lépjenek vele érintkezésbe. Természetesen akadtak hiszékeny leányok, akiket azután a „jegyeség megünneplése” címén külön-külön meghívott vilájába. A leányoktól jövőbeli otthonuk berendezése céljából, hozomány-előleg címén fejenként 8—10 ezer svájci frankot vett fel. A nyomozás adatai szerint Seiler öt fiatal leányt csalt ki vilájába és tett el láb alól.

Az új Landrut, aki több álnevet használt, előzetes letartóztatásba helyezték.

A párizsi döntőbiróság határozata alapján ítélik Szalonta városának kártalanítási pörében

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes ügyet tárgyalt kedden délelőtt a tábla második szekciójának tanácsa. Az ügy előzményei még a trianoni szerződést követő részletes határrendezés idejébe nyúlnak vissza. A békeszerződés értelmében Szalonta városának a Zsadány község határában fekvő „Orosi” nevű birtoka Magyarországon maradt. Amikor a román-magyar vegyesbizottság a határmenti megyék, városok és községek birtokügyeit rendezte, úgy határozott, hogy a román belügyminisztérium az elvesztett birtokért 40 millió leivel kárpótolja Szalonta városát. Ezt az összeget azonban Bihar, Szatmár és Arad megye köteles Szalonta városának átutalni. A román-magyar bizottságnak ezt a döntését a párizsi döntőbiróság is határozatilag jóváhagyta. Szatmármegyére az összegből 4 millió 342 ezer lei jutott és ezt az összeget Szatmármegyére 1931-ig öt részletben

ki is fizette Szalonta városának. Szalonta azonban ezzel nem elégedett meg és követelte Szatmármegyétől, hogy ennek az összegnek a 2 és félmillióra rugó kamatját is fizessék meg. Szatmár visszautasította a szalontaiak követelését. Törvényszék elé került az ügy és a szatmári törvényszék mint alaptalant elutasította Szalonta követelését. Szalonta város fellebbezett az ítélet ellen és így került az ügy a váradi táblára. A mai tárgyaláson a Szamos-tartomány, mint Szatmármegye jogi képviselője Hodor Victor királyi helytartó aláírásával írásban utasítja vissza Szalonta követelését. Szalonta város azonban a követelést továbbra is fenntartotta. A tábla úgy határozott, hogy bekéri a párizsi döntőbiróságnak az ügyre vonatkozó határozatát és annak alapján mondják majd ki az ítéletet. Az ügy legközelebbi tárgyalása szeptember 26-án lesz.

Kétszázhuszonnyolc jubiláris tisztviselőjét és munkását részesítette kitüntetésben és jutalomban a Resica

Ralea munkaügyi miniszter és Pacha püspök az ünnepségen

Temesvár. Saját tud. A Resica-művek igazgatósága vasárnap Resicán nagy ünnepséget rendezett jubiláris tisztviselői és munkásai tiszteletére, akik harmincöt-negyven év óta állnak a Resica szolgálatában. Az ünnepségen megjelent Ralea Mihai munkaügyi miniszter, a minisztérium több vezetőjével, Ciupe Gheorghe dr., a temesi királyi helytartóság vezértitkára s a bányászati hatóságok képviselői. Megjelent Resicán Pacha Ágoston dr. megyéspüspök is. A jubilánsok kitüntetése ünnepélyes keretek között a munkásmozgóképzőszínházban ment végbe. Orghidan Constantin, a Resica igazgatótanácsának tagja vázolta a művek munkáját és arányait és utal arra, hogy a Resica huszezer embert foglalkoztat. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök román, német és magyar nyelven mondott beszédet a munka szép ünnepéről és figyelmeztetett arra, hogy minden munkának csak akkor van igazi gyümölcse, ha Isten áldását kéri arra. Ralea munkaügyi miniszter nagy beszédben vázolta a Resica jelentőségét és kijelentette, hogy a jubiláns tisztviselők és munkások, akik most az igazgatóságtól kitüntetést kapnak, a kormány útján az ipari és kereskedelmi érdemjel különböző osztályait, tehát királyi kitüntetést is foghatnak kapni. Bejelentette egyúttal, hogy a Resica régi nyugdíjasaiknak nyugdíját, akik még a resicai „testvér-ládához” tartoztak (melyet aztán az állam vette át), a kormány fel fogja emelni. A jubiláns tisztviselők és munkások nevében Fleischhacker Károly főigazgató és Bernau Péter munkás köszönték meg a tiszteletükre rendezett szép ünnepséget. Többek felszólalásából kiemelt az a megállapítás is, hogy a régi jubiláris alkalmazottak és munkások között igen sok a román, mert annakidején nem tettek különbséget az alkalmaztatásokról. Orghidan igazgatósági tag és Popp Sándor főigazgató kiemelték ezután a jubilánsoknak a kitüntetések és jutalmak, amelyekben a Resica részesítette őket. Kétszázhuszonnyolc jubiláns kapott jubileumi bronzplakettet, amelyet Beck Emil készítet, valamennyi jubiláns ezenkívül oklevelet, zsebórát és boríték alatt jutalmat is kapott. Ez a jutalom munkásoknál tízezer leit, altszektéknél tízezer, tisztviselőknél huszezer és főtisztviselőknél huszonezezer leit tett ki. Kitüntetésben és jutalomban részesültek az egyes igazgatóságok-

nál. A vezérigazgatóégnél Fleischhacker Károly főigazgató. A művek igazgatóságánál: Orns Henrik, Avram Cornél, Murešan Axente, Csasznik János, Schég Béla főfelügyelők, Costeanu Sándor felügyelő, Csikós Gyula, Engleitner Antal, Binulecu Gheorghe és Werner Nándor főtisztviselők, Hehn Péter, Klepka Károly, Petrovici Vasile és Ungermann Vencel műszaki tisztviselők. Az erdélyi igazgatóságnál: Zimmermann Gusztáv főfelügyelő, Erdélyiszky Pál tisztviselő, Berger Reinhold, Cereaga Jon, Friedrich Ödön, Jura Kelemen, Rósa János, Lindner József, Lonkota Károly, Muntean József, Nadesnicsek Henrik, Tipold Ede, Timonar János, Tökölly József, Zeman Jarosláv, Creiniceanu Joan, Manescu Vasile és Miclosina Joan mesterek. A bányai igazgatóságnál: Jecány Rezső, Kriecher Róbert, Wagner Károly. Ezenkívül százkilencvenegy munkás kapott kitüntetést és jutalmat. Öt száz terítékes banakettet rendeztek, amelyen Pacha Ágoston dr. megyéspüspök mondotta az asztali áldást, a királytisztelet pedig Ralea miniszter

Az olasz gyalogság római diszlelésbe vonult fel Mussolini előtt egy diszszemlén

P. Csávossy Elemér S. J.
a kiváló és tudós jezsuitairó

Tulvilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat. morális szempontjából megvilágítja szükségességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az égető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ára kartonkötésben 123 lel.

Hirdetmény

Nagyvárad város rendőrfőnöksége a 3255—1938. számú rendelet törvény értelmében ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy mindazoknak, akik nem tudják hivatalos irataikkal igazolni, hogy román állampolgárok, vagy nincs más állam által kiadott érvényes útlevelük, az alábbi utasítások szerint jelentkezniök kell a rendőrségen:

- Jelentkezni kell mindazoknak, akiket az állampolgársági névjegyzék feltülvizsgálása során jogerős bírósági határozattal törölték az állampolgársági névjegyzékből.
- Azoknak, akik nem jelentkeztek az állampolgársági revízióra és ezzel elvesztették a román állampolgársághoz való jogukat.
- Azoknak, akiket kivettek az idegen ellenőrző jegyzékből és bevezették őket az állampolgársági névjegyzékbe.
- Azoknak, akik román honosításért folyamodtak az igazságügyminiszterhez és így idegen útlevelét nem kaphatnak.
- Jelentkezni kell mindazoknak, akik ideiglenes tartózkodási engedélyt kaptak, mert a jelen hirdetmény megjelenésével tartózkodási engedélyük érvényét veszítette.
- Azoknak az idegeneknek, akik egyetlen állam állampolgárainak sem mondhatják magukat.
- Politikai menekülteknek és katonaszökevényeknek.
- Az állampolgársági névjegyzékből ki maradtaknak.

Mindazok, akikre a fenti rendelkezések vonatkoznak, május 20-tól számított 30 napon belül, tehát június 20-ig jelentkezniök kell a központi rendőrség II. em. 15. sz. helyiségében. Azok a rendelkezés ellen vétének és nem jelentkeznek, azokat a törvény értelmében szigorúan megbüntetik és kényszerlakhelyet jelölnek ki számukra.

Uj CFR társas- gépkocsijáratok Erdélyben

A CFR vezérigazgatósága május 15-ével több rendszeres napi autóbusszjáratokat vezetett be több utszakoszon, amelyek közül az erdélyiek a következők:

- Brassó—Segesvár, indul 5 órakor; Segesvár—Brassó, indul 16 órakor.
- Balázsfalva—Bălăușeri indul 5.50-kor; Bălăușeri—Balázsfalva indul 13 órakor.
- Gyulafehérvár—Kolozsvár indul 6.30-kor és 17.00-kor; Kolozsvárról Gyulafehérvárra indul 5.15-kor és 17.00-kor.
- Gyulafehérvárról Enyedre indul 9.30-kor és 13.30-kor, Enyedről Gyulafehérvárra indul 6.30 órakor és 11.30-kor.
- Gyulafehérvár—Tövis—Kiskapus, indul 13.10. Kiskapus—Tövis—Gyulafehérvár indul 6.30-kor, 11.30-kor és 15.30-kor.

A viteldíj Balázsfalva és Bălăușeri között 105 lei, Brassó és Segesvár között 170 lei, Gyulafehérvár és Kiskapus között 105 lei, Gyulafehérvár és Kolozsvár között 150 lei. — Ehhez járul még 2 százalékos turisztikai díj, CFR pótdíj és repülődíj. — Minden utas 20 kilogrammig vihet magával poggyászt, külön díjfizetés nélkül. Május 15-ével megszűnik ezeken az utvonalakon a magánautóbusszok személyforgalma.

Az aradi központhoz tartozó CFR autóbusszok új menetrendje (Érvényes 1939. május 15-től.)

Arad—Temesvár:
Aradról indul 6.30, 13.30, 18.30. Temesvárra érkeznek 8.15, 15.15, 20.15.
Temesvárról indul 6.30, 13.30, 18.30. Aradra érkeznek 8.15, 15.15, 20.15.

Arad—Nádlaka:
Aradról indul 7, 13, 16. Nádlakra érkeznek 9.10, 15.10, 18.10, 20.10.
Nádlakáról indul 5.30, 6, 13, 17. Aradra érkeznek 7.40, 8.10, 15.10, 19.10. A 16 órakor Aradról és 5.30-kor Nádlakáról induló járat vasárnap szünetel.

Arad—Nagyvárad:
Aradról indul 6.30, 16. Nagyváradra érkeznek 10.10, 19.10.
Nagyváradról indul 6.15, 14. Aradra érkeznek 9.55, 7.40.

Arad—Köröskisjenő:
Aradról indul 14. Kisjenőre érkeznek 15.23. Kisjenőről indul 6.30. Aradra érkeznek 7.53. Vasárnap ez a járat szünetel.

Nagyvárad—Szalonta:
Nagyváradról indul 19. Szalontára érkeznek 20.10. Szalontáról indul 6.30, Nagyváradra érkeznek 7.40.

Nagyvárad—Belényes:
Nagyváradról indul 18. Belényesre érkeznek 20.15. Belényesről indul 6, Nagyváradra érkeznek 8.15.

Arad—Lippa:
Aradról indul 14, Lippára érkeznek 15.35. Lippáról indul 6.30, Aradra érkeznek 8.05.

Temesvár—Lippa:
Temesvárról indul 14, Lippára érkeznek 16. Lippáról indul 6, Temesvárra érkeznek 8 órakor.

Beaudenom-Gerely:
Elmélkedések az Evangéliumról

A híres francia aszkétikus ironak elmélkedési sorozatából 3 kötet jelent meg eddig:

I. kötet: Az adventi és karácsonyi időről szól.

II. kötet: Jézus apostoli életéről ír.

III. kötet: Az Ur imáját, hegybeszédét, Jézus apostoli szellemét, stb. dolgozza fel.

Egy-egy kötet ára kartonkötésben 200 lei.

Angol-francia-német bajtársiasság a hősök tiszteletében

Londonból jelentik: Hétfőn ülést tartott a háborúban elesettek emlékét ápoló angol-francia-német bizottság. Az ülésen a bizottság elnöke felolvasta Chamberlain levelét, mely a következőket mondja:

— Megragadom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak a francia és német kormányoknak azért a nagy rokonszenvért és végtelen udvariasságért, melyről tanúságot tesznek azáltal, hogy lehetővé teszik számunkra kegyeletünk

leróvását német és francia területen nyugvó halottaink iránt.

Ezután a bizottság egyik angol légügyi tábornok tagja mondott rövid beszédet. Hangoztatta, hogy a háború eseményeit nem választották el egymástól a határok.

A német küldöttség vezetője kijelentette, hogy a hősök tisztelete bajtársakká teszi az ellenfeleket is.

Nagyszabású átalakítási, javítási és átszervezési munkálatok folynak a nagyvárad központi rendőrség épületében

A közönség önkéntes adományaiból fedezik a költségeket

Nagyvárad. Saját tud. Azok, akik az utóbbi napokban különféle ügyes-bajos dolgukat intézni fénntjárták a központi rendőrségen, bizonyára észrevették, milyen szorgalmas munka folyik az egész épületben. Kőművesek, festők, asztalosok, kályhások, lakatosok, vízvezetők- és villanyszerelők egész serege dolgozik és iparkodik átalakítani, rendbehozni, szebbé tenni ezt a nagyfontosságú középületet.

Dr Clonta Eugen rendőrvezető hétfőn délután magához kérte a sajtó képviselőit, végigvezetett bennünket az egész épületen és egyben nyilatkozott a nagyszabású munkálatok céljairól, valamint arról, hogy miből fedezik a rendőrség az átalakítások és tatarozások jelentős költségeit.

Legnagyobb munka az egykori bejelentőhivatal helyiségeiben folyik. Ezeket a helyiségeket teljesen átalakítják: új butorokkal, asztalokkal, szekrényekkel, lámpákkal látják el. Az új átrendezéssel megkönnyítik és meggyorsítják ennek a leglátogatottabb hivatalnak ügykezelését.

A közönség számára kényelmes padokkal ellátott linoleummal borított tágas és világos várószobát rendeznek be.

Hasonló munka folyik az alsó emeleten és a földszinten is. A kvesztor hivatalos helyiségeiben is munkások serénykednek. A földszinten az újlényomat és fényképezési osztály számára szakosított sötétkamarát fognak építeni.

Most zár csikordul és lemegyünk a nagyvárad központi rendőrség pincézárkába. Itt is minden rendbehoznak és átépítenek. A cellákra ablakokat raknak a cementpadlókkal helyettesítik, cserépkályhákat, ágyakat állítanak be.

Befelntünk a rendőrség itt elhelyezett szabó és cipészműhelyébe. Itt is átalakítások folynak és az egészségtelen cementburkolatot padlóval cserélik ki.

A rendőrségnyelv lakosztálya ugyancsak itt az alagsorban van elhelyezve. Benyitunk a tanterembe, ahol a legénységet oktatják. Elhanyagolt állapotban van ez, ócska, kiselejtezett iskolapadok, parányi divatjarmult fekete tábla. Új butorok kerülnek mint mindenütt — ide is. A rendőrök tisztá hájósobáiba, ebédlőjébe is benézünk. Itt még türhet az állapot csak a cementburkolatot kell padlóval kicserélni.

Sötét lim-lommal, ócska butorokkal telt helyiségekbe jutunk. Eddig itt lomtár volt. Most fűdészhővát alakítják. Tíz zuhany fog itt öltözővel, egészségügyi szobával a legénység rendelkezésére állani. Az 500 literes melegvíztartályt a szomszéd helyiségben állítják be. A folyosón levő hájósobákat modern szerelvényekkel cserélik ki. Hasonlóképpen az egész épületben egészséges és tisztá vízvezeték szerelnek fel.

Kimegyünk az épület udvarára. Már szinte készen áll a garázs, amit három gépkocsi számára építenek. Itt fog állni az a különleges gépkocsi, amit rabszállításra és rendőrök szállítására fognak használni. Az udvart a mostani „krumplikő” helyett betonnal burkolják.

Ismét fölme gyünk a rendőrvezető hivatalos helyiségébe. Dr Clonta Eugen fáradságtalanul magyarázza terveit, amelyek a megvalósulás felé közelednek. Ismerteti az ingatlan-könyv bevezetésével módosult lakosság ellenőrzési eljárását, majd rátér arra, hogy az épületben történő javítások és a bejelentő hivatal, valamint a bejelentési eljárás átszervezése milyen hatalmas összegbe kerül.

— Közel negyven éve, egyetlen szegyet sem tettek ennek az épületnek a falába, mindent elhanyagoltak a végsőkig — mondja Clonta dr rendőrvezető. — Mindezt most be kell hozni, meg kell csinálni, de mindez pénzbe kerül. Az állam nem adhat most erre a célra, a város maga is tele van kötelezettségekkel és költségvetésében nem irányozható elő semmit a rendőrség épületének javítására. Pedig rendbe kell hozni az épületet, mert megdöbbentően elhanyagolt állapotban találtam.

— Más alap hiányában — folytatta a rendőrvezető — a város közönségének, a magánosoknak a segítségét kértem. Kérésemet nagyon sokan megértették. Így a nagyiparosok az UGIR által 50 ezer leit adtak erre a célra. A különböző szindikátusok is segítettek. Volt aki természetesen a munkálatokhoz szükséges anyagokkal támogatott. Hasonlóképpen kisebb összeggel hozzájárultak a költségekhez azok, akiknek hivatalos elintézőhivataluk volt a rendőrségen. Szép összeg gyűlt már össze eddig is. A mai napig összesen 191 ezer 200 lei. De még sok pénzre van szükség és remélem a város közönsége továbbra is támogatni fog abban a törekvésemben, hogy ezt a középületet rendbehozzam. Folytassa azért a közönség a régi szívélyességgel az adakozást.

— Két-három hónap alatt úgy átalakítjuk, rendbehozzuk az épületet, hogy aki ide be fog lépni, az nem ismeri fel majd — fejezte be nyilatkozatát dr Clonta Eugen rendőrvezető. (Laky).

Ártéahirdetések

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, június 1-től. — Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

Utcai
kétszobás, előszobás lakás, mosókonyhával, azonnalra kiadó. Nagyvárad, Strada Mihail Sorbul 11. szám.

Butorozott
szoba, esetleg konyha használatra kiadó. — Nagyvárad, Str. Moldova 25. szám.

Kiadó
3 szobás utcai fürdőszobás lakás augusztus hó 1-re. Nagyvárad, Str. Andrei Muresanu 3.

Kiadó
június 1-re két egy-szobás, konyhas lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Keres
nyaralót pótló — 2 szobás komplett lakás kiadó. Nagyvárad, Ciordas-u. 48. Bér 20.000 lei.

Kiadó
1 szoba, konyha, éléskamara. Nagyvárad, Nicolae Zsiga 50.

Különléle
szavanként 3 lei

Borszók fürdőn
új villámban, az előszobában 500/0-os lakás-kezdőmenny adok. Ertekezhetni: Kies Endrónél, Nagyvárad, Strada 20. Aprilie No. 20.

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Eladó
egy szép, jókarban lévő modern gyermekköcsi igen előnyös árban. Nagyvárad, Piata Cazarmei 12. II. emelet (Casa Muncitorilor—Munkás ház).

LEGUJABB

A jugoszláv kormány magyarázatot kér Ankarában az angol-török egyezmény felől

A jugoszláv ellenzéki pártok szakítanak a horvátok disszidens parasztpártjával

Ankarából jelentik: Az Exchange Telegraph szerint a jugoszláv kormány Ankarában tiltakozott az angol-török kölcsönös segélynyújtási egyezmény ellen, arra való hivatkozással, hogy a Balkán-szövetség keretében Törökországnak erről előzetesen tájékoztatni kellett volna Jugoszláviát. Ugyancsak az Exchange Telegraph jelenti, hogy londoni diplomáciai körök értesülése szerint a román kormány hajlandó a Romániának adott angol-francia egyoldalú garancianyilatkozatot kétoldalú, tehát Romániára is kötelező szerződéssé átalakítani.

Belgrádból jelentik: A Vreme szerint az utóbbi napokban meglehetősen elhidegült a viszony a belgrádi egyesült ellenzék és a horvát paraszt-demokrata koalíció között. Hosszú idő óta egyetlen konferenciát nem tartottak az egyesült ellenzéki pártok a horvát paraszt-demokrata párttal. Beavatottak arra számítanak, hogy rövidesen végleges szakadás áll be a paraszt-demokrata párt és az egyesült ellenzék között és az 1937 évi október 8-iki Farkasics-féle megegyezést már megszüntetnek tekintik.

Francia megnyugtató Japánnak

Angol és amerikai ellenhúzás a japánok Amoi-ba való partraszállása miatt

Tokióból jelentik: Az Exchange Telegraph szerint a francia nagykövet közölte a japán kormánnyal, hogy az angol-francia-szovjet tárgyalások nem vonatkoznak a Távol-keletre, ami azt jelent, hogy Párizs és London nem ígérte a Szovjet megsegítését Japán ellen.

Sanghaiból jelentik: A Birmingham angol

cirkáló a kínai vizeken tartózkodó angol hajóraj főparancsnokával hétfőn Sanghaiból Amoi-ba indult. Ugyanakkor egy amerikai cirkáló is Csingtauból Amoi felé vette útját. Ez a körülmény, tekintettel az Amoi-ban partraszállt japán haderőre, általános feltűnést keltett.

Az angol munkáspárt vezető lapja közli a szovjet választójegyzékben foglalt javaslatokat

Halifax angol külügyminiszter az eredeti utitervnél korábban megy Párizsba, hogy a szovjetjavaslatokat megtárgyalja

Londonból jelentik: A munkáspárti Daily Herald szerint az új szovjet-javaslatok a következők:

1. Anglia, Franciaország és Szovjetorszország kössön kölcsönös segélynyújtási egyezményt, amelyben az említett országok támogatást ígérnek egymásnak arra az esetre, ha bármelyiküket támadás érné.

2. A három állam közösen szavatolja a Szovjet-Unió nyugati határain fekvő valamennyi államot, beleértve, a balti államokat, Lengyelországot és Romániát.

3. A három állam kezdjen haladéktalanul megbeszélést annak eldöntésére, hogy mi volna a legjobb módja e kötelezettségek teljesítésének, ha azok feltételei előállanak.

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter eredeti tervét megváltoztatva, szombat délelőtt repülőgépen Párizsba indul, ahol Daldier-val és Bonnet-val tanácskozik a Szovjet-

tel folytatott tárgyalásokról. Az angol sajtó nem titkolja, hogy a Szovjet-választ nem tartja kielégítőnek.

A párizsi szovjet-követ Bonnet külügyminiszternél

Párizsból jelentik: Sulic párizsi szovjet-követ hétfőn délután fölkereste Bonnet külügyminisztert és ismertette vele azokat az ellenjavaslatokat, amelyeket a londoni szovjet-nagykövet átnyújtott az angol kormánynak. Noha a jegyzék tartalmát titkolják, a sajtó szerint Moszkva elutasító álláspontra helyezkedett az angol tervvel szemben és nem hajlandó módosítani eddigi magatartását. Párizsban mindazonáltal remélik, hogy a fölmerült nehézségeket Halifax, Bonnet és Potemkin, hárman együtt genfi megbeszélésük során eloszlatják. Ezalkalommal nagy szerep vár Franciaországra.

A francia-szovjet egyezmény alapján bevonják Angliát a Szovjet részére való segélynyújtásba

Londonból jelentik: Londonban úgy tudják, hogy Szovjetország és Anglia között a legközelebbi napokban szünetelnek a tárgyalások és csak hétfőn folytatják azokat. Annak ellenére, hogy Moszkva hajthatatlansága a londoni kormányköröket kellemtlenül érintette, az a vélemény kezdett felül, hogy Bonnet francia külügyi-

niszternek sikerülni fog megegyezést létesítenie Genfben. A megegyezés alapján a francia-szovjet egyezmény szolgálna és Anglia segélynyújtását az által biztosítanák, hogy Anglia köteles lenne beavatkozni, ha Franciaország a francia-szovjet szerződésből származó kötelezettségek teljesítéséből kifolyólag háborút viselne.

Maglione bíboros államtitkár békeutja

Párizsból jelentik: A Figaro szerint szó van arról, hogy Maglione vatikáni bíboros-államtitkár a legközelebbi jövőben ellátogat Berlinbe, majd onnan Párizsba, Londonba és Varsóba.

Hitler a Saar-vidéken emelt erődöknél

Trierből jelentik: Hitler német birodalmi vezér és kancellár kedden folytatta szemleútját és megtekintette a Saar-vidéken emelt erődöket.

Tíz kanadai torpedóromboló diszkiséréstől csatlakozott az angol királyi pár hajójához

Londonból jelentik: Az Empress of Australia kedden találkozott a diszkiséréstől előreküldött tíz kanadai torpedórombolóval. Az angol király a hajó fedélzetén fogadta a hadihajók tisztelgését. Az Empress of Australia ragyogó napsütésben, gyors ütemben folytatja útját. Szerdán hajnalban érkezik a Szent Lőrinc-folyóba és négy órákor vet horgonyt Quebecnél.

Szlovákia új alkotmánya

Zürichből jelentik: A Neue Züricher Zeitung bécsi jelentés szerint a szlovák alkotmány elkészült és legközelebb már nyilvánosságra kerül. Az új alkotmány a köztársasági államformán épül föl, de parlamentje összetételére nézve inkább testületi kamara lesz.

Ugyanez a jelentés beszámol a Szlovákiában mindjobban érezhető nyersanyaghiányról is.

Angol-spanyol ellentét a gibraltári semleges övezetben

Gibraltárból jelentik: A gibraltári angol és spanyol negyed közötti semleges övbe 300 spanyol munkás érkezett és ott mély árkokat kezdett ásni. Angol körök megvizsgálták a helyzetet és kiderült, hogy spanyol kényszermunkára rendelt foglyokról van szó, akik annak idején a köztársasági hadseregben harcoltak. Az angol katonai parancsnok közölte a spanyol hatóságokkal, hogy a fennálló szerződések értelmében a spanyolok semleges övezetben nem emelhetnek erődítményeket és ha a spanyolok ezt az egyezményt megszegnék, úgy az angol csapatok kénytelenek lennének beavatkozni.

Ha szeszesegek a lábait?

Fontos!

Olvassa el

Dr. Enzländer Árpád:

Ludtalp, bokasüllyedés és egyéb lábiájdalmak

megelőzése, kezelése és gyógyítása című könyvet. A különféle fájdalmas és kellemetlen lábbajokban szenvedőknek akar ez a kitűnő könyv segítséget hozni.

A tartalomjegyzékből: A láb szerkezete — Bokasüllyedés — Lábsüllyedés — Ludtalp — Hantboltozat-süllyedés — A terpeszláb — Bőrkeményedés — Tyukszem — Kalapácsujj — Karomujj — Bütyök — Lábizadás — Körömbetegségek — Megelőzés, kezelés, védekezés és gyógyítás — Talpbetétek — A cipő — Gyógykezelések — A lábbetegségek kölcsönhatásai — Reumas megbetegedések — Ischias — Visszértágulat — Hogyan gyógyíthatjuk meg tökéletesen a beteg lábat?

Ára 65 lel és portó.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT